

GİRESUN'DA SEL, BETON LOBİSİNİN KENTLERİMİZİ YAŞANMAZ HALE GETİREN ANLAYIŞ VE UYGULAMALARINI VURDU..!!

Her yaşanan deprem, heyelan, taşkın sonucunda hamaset nutukları dışında tek bir tedbir almaktan imtina eden, beton lobisinin istem ve çıkarları doğrultusunda yapılan düzenlemeler dışında, toplumun doğa kaynaklı afetlere karşı korunması konusunda tek bir düzenleme yapmayanların ülkemiz insanını koruması mümkün değildir.

22.08.2020 tarihinde Giresun ve ilçeleri başta olmak üzere, Trabzon, Rize ve Ordu'da başlayan şaganak yağış; Giresun kent merkezi ile Dereli, Doğankent, Yağlıdere, Tirebolu ilçe ve köylerinde etkili olmuş ve şu an için 7 kişinin yaşamını yitirdiği, 11 kişinin kayıp olduğu, çok sayıda binanın çöktüğü veya ağır hasar gördüğü bir sel afeti yaşanmıştır. Öncelikle taşkında

yaşamını yitiren yurttaşlarımıza rahmet, yaralılara ve afetzedelere geçmiş olsun diyoruz.

Beton lobisinin istem ve talepleri çerçevesinde oluşturulan imar, afet, kentleşme, planlama, yapı üretim süreçleri sonucunda fay hatlarında olduğu gibi, dere yatakları, taşkın sahaları, heyelanlı alanlarının tamamı imar rantı amacıyla kullanıma açılmış, bunun sonu-

cunda, her deprem veya taşkında bu alanlarda yerleşen onlarca insanımız yaşamını yitirmiş, milyarlarca lira maddi kayıplar ortaya çıkmıştır.

Giresun'da olduğu gibi, derelerimize plansız HES'lerin yapılması, dere yataklarının değiştirilmesi, tekniğe aykırı menfez ve köprülerin yapılması, taşkın alanlarının imara açılması, imar afları ile bu alanlardaki kaçak yapıların meşrulaştırılması doğa olaylarının birer afete dönüşmesine yol açmaktadır.

Ocak 2020 tarihinden bu yana geçen yaklaşık 8 aylık zaman dilimi içinde; Elazığ-Sivrice, Malatya-Pütürge, Van-Başkale, Bingöl-Karlıova, Manisa-Akhisar'da yaşanan depremler, Van-Bahçesaray'da yaşanan çığ düşmesi ile Adana, Mersin, Antalya, Bursa, İstanbul, Rize, Artvin, Trabzon ve en son Giresun'da yaşanan taşkınlar sonucunda 120'yi aşkın vatandaşımız yaşamını yitirmiş, 25.000'ni aşkın konut veya işyeri hasar görmüş, 8-9 milyar lirayı aşan maddi kaybın yaşandığı görülmüştür.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı başta olmak üzere ilgili Bakanlıkların toplumun ihtiyaçları yerine beton lobisinin istem ve çıkarları yönünde imar, planlama, yapı üretim ve denetim, kentsel dönüşüm, çevre, orman, tabiat varlıkları koruma gibi kanunlarda yaptıkları değişikliklerle, kentlerimiz doğa kaynaklı afetlere karşı korumasız hale getirilmiş, her depremde veya taşkında daha fazla insanımızı kaybeder hale gelmiştir.

Fay hatlarının üstünü, dere yatakları, taşkın sahaları ile heyelanlı alanlar üstüne yapı ruhsatı vererek yapı yapılmasını teşvik edenler hesap vermelidir.

Her doğa kaynaklı afetten sonra, vatandaşa hesap vermesi gereken Bakanların ortaya çıkıp, hamaset nutukları atarak "dere yataklarına niye ev yaptınız diye" vatandaşlarımıza hesap soranları, "taşkın ilçenin şeklini değiştirmiş" diye nutuk atanları bir kez daha uyarıyor ve göreve davet ediyoruz. !!!!

Fay yasası acilen çıkarılarak, aktif fay hatları ve zonlarının üstü yapılaşmaya kapatılmalıdır.

3194 sayılı İmar kanunu değiştirilerek aktif fay hatlarının üstü, dere yatakları, taşkın alanları, heyelan veya kaya düşmesi yaşanan bölgelerin imara açılmayaacağı ve yapı ruhsatı verilmeyeceği konusun da gerekli kanuni düzenleme acilen yapılmalıdır.

Aktif fay zonlarının üstü, dere yatakları, taşkın, heyelan ve kaya düşmesi yaşanan alan sınırları içindeki kalan yapılar, 6306 sayılı "Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanunun" kapsamına alınarak süreç içinde kamulaştırılmalı, bu alanlarda yaşayan vatandaşlarımız için uygun alanlarda barınma

ihtiyaçlarını karşılayacak çözüm önerileri geliştirilmelidir.

4708 sayılı yasada değişiklik yapılarak aktif fay zonları, dere yatakları, taşkın, heyelan ve kaya düşmesi sınırları içinde yer alan alanlar içindeki yapılar için proje müellifliği veya fenni mesuliyet üstelenen mühendis ve mimarlara yönelik caydırıcı işlemlerin tesis edilmesini sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

Dere yataklarının doğal akışının değiştirilmesine, kesitlerini daraltılmasına, moloz ve çöp döküm alanı, yol ve altyapı tesisi amaçlı kullanımına son verilmeli, bu kapsamda DSİ Genel Müdürlüğünce düzenleme yapılmalıdır.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5213 sayılı Büyükşehir Belediyeleri Kanunda değişiklik yapılarak aktif fay hatlarının üstü, dere yatakları, taşkın alanları, heyelan ve kaya düşmesi tehlikesi yaşanacak alanların yeşil alan kullanımı dışında, hiçbir amaçla kullanılmayacağı, bu alanları kullanıma açanlara yönelik idari ve cezai yaptırımların yapılacağına yönelik düzenlemeler yapılmamıştır.

634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu, 2644 sayılı Tapu Kanunu, 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda değişiklik yapılarak aktif fay hatlarının üstü, dere yatakları, taşkın alanları, heyelan ve kaya düşmesi tehlikesi bulunan alanda yapılacak yapıların alım ve satım işlemlerinin yapılamayacağına ilişkin düzenlemeler gerçekleştirilmelidir.

Türk Ceza Kanunda değişiklik yapılarak aktif fay hatlarının üstü, dere yatakları, taşkın alanları, heyelan ve kaya düşmesi tehlikesi bulunmasına rağmen bu alanlarda yapı yapılmasına müsamaha gösteren veya izinsiz yapı yapmak suretiyle can kayıplarına neden olanlar hakkında cezai işlemler yürütülmesini sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

Sonuç olarak; her yaşanan deprem, heyelan, taşkın sonucunda hamaset nutukları dışında tek bir tedbir almaktan imtina eden, beton lobisinin istem ve çıkarları doğrultusunda yapılan düzenlemeler dışında, toplumun doğa kaynaklı afetlere karşı korunması konusunda tek bir düzenleme yapmayanların ülkemiz insanını koruması mümkün değildir.

Kamu yararı çerçevesinde incelemelerde bulunmak üzere Odamızca bir heyet oluşturulmuş olup, heyetin bölgede yapacağı incelemeler sonucunda düzenleyecekleri ayrıntılı rapor kamuoyu ile paylaşılacaktır.

Saygılarımızla

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası